
Y CABINET DYDD MAWRTH, 18 GORFFENNAF 2017

Yn bresennol-

Y Cyngorwyr: Dyfrig L. Siencyn, Mair Rowlands, Craig ab Iago, Peredur Jenkins, Dafydd Meurig, W. Gareth Roberts a Gareth Thomas

Hefyd yn bresennol-

Dilwyn Williams (Prif Weithredwr), Dafydd Edwards (Pennaeth Cyllid), Iwan Evans (Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol)

Eitem 6: Aled Davies (Pennaeth Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant) Marian Parry Hughes (Pennaeth Adran Plant a Chefnogi Teuluoedd), Steve Barnard (Rheolwr Datblygu Sefydliad), Meinir Williams (Swyddog Gwella Gwasanaeth).

Eitem 7: Garem Jackson (Pennaeth Adran Addysg Dros Dro), Ffion Madog Evans (Uwch Reolwr Cyllid)_

Eitem 8 a 9: Ffion Madog Evans (Uwch Reolwr Cyllid)

1. YMDDIHEURIADAU

Croesawyd Aelodau'r Cabinet a Swyddogion i'r cyfarfod.

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan Cyng. Ioan Thomas, Cyng. Gareth Griffiths a Cyng. Dilwyn Morgan.

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiad o fuddiant personol.

3. MATERION BRYD

Nid oedd unrhyw faterion bryd.

4. MATERION YN CODI O DROS OLWG A CHRAFFU

Nid oedd unrhyw faterion yn codi o drosolwg a chraffu.

5. COFNODION O GYFARFOD A GYNHALWYD AR 27 MEHEFIN 2017

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion cyfarfod y Cabinet a gynhaliwyd ar y 27 Mehefin, 2017, fel rhai cywir.

6. ADRODDIAD BLYNYDDOL GWELLA GWASANAETH A THREFN CWYNION Y CYNGOR

Cyflwynwyd yr eitem gan Cyng. Mair Rowlands

PENDERFYNWYD

Derbyn yr adroddiad blynyddol am drefniadau Cwynion a Gwella Gwasnaeth y Cyngor (Trefn Gorfforaethol a Gwasanaethau Cymdeithasol Oedolion a Phlant).

TRAFODAETH

Cyflwynwyd yr adroddiad gan nodi fod tri adroddiad cwynion i'w gweld yn yr atodiadau. Pwysleisiwyd fod rhesymau penodol dros gynhyrchu adroddiadau ar wahan, ond fod angen eu hystyried gyda'i gilydd i gael darlun cyflawn o sefyllfa cwynion y Cyngor.

Nodwyd fod niferoedd cwynion y Cyngor wedi lleihau, ac yn parhau i leihau gan fod y niferoedd wedi gostwng eto yn ystod chwarter cyntaf 2017/18. Pwysleisiwyd fod newid mewn diwylliant ar dull o ddelio a cwynion yn reswm dros y lleihad. Yn ychwanegol at hyn mae'r Tîm Cyd-lynnu Cwynion (Corfforaethol) yn gweithio gyda adrannau i geisio dod o hyd i ffordd o wella a dysgu o'r cwyn.

Sylwadau yn codi o'r drafodaeth

- Nodwyd fod gwerth mewn cael tîm a sy'n gweithio yn annibynnol o unrhyw wasanaeth arall ac fod eu pwyslais ar ddatrys problemau. Mae'r gwaith o ddadansoddi'r problemau yn cael ei amlygu ac mae newid mewn diwylliant yn yr adrannau yn cael ei adlewyrchu drwy'r gostyngiad mewn niferoedd cwynion.
- Diffyg ymateb yw'r rheswm amlycaf dros y cwynion; holwyd beth oedd yn cael ei wneud er mwyn i hyn wella? Nodwyd fod gwaith yn parhau i fynd rhagddi i wella'r perfformiad a thra bod adrannau yn newid yn raddol, bod lle i wella.
- Mae adroddiad o'r drefn gorfforaethol yn mynd i'r Tîm Rheoli Corfforaethol pob chwarter, ac mae'r Swyddog Gwella Gwasanaeth yn gweithio mewn rôl asiant i'r trigolion ar un llaw, ond ar llaw arall yn cynorthwyo adrannau i ystyried a oes angen newid trefniadau i sicrhau nad yw'r un gwyn yn codi unwaith eto.
- Pwysleisiwyd yn yr adran Plant a Chefnogi Teuluoedd fod cwynion yn cael eu datrys yn ystod Cam 1 sef ar lefel rheolwyr ac nad oes cwyn wedi ei chyfeirio at Cam 2 ers dros ddwy flynedd.

7. STRATEGAETH ARBEDION 2018/19 YMLAEN

Cyflwynwyd yr adroddiad gan Cyng. Peredur Jenkins

PENDERFYNIAD

Derbyniwyd y drefn a nodwyd yn Atodiad 1 yr adroddiad er mwyn cynllunio ar gyfer arbedion pellach o 2019/20 ymlaen.

TRAFODAETH

Nodwyd gan ei bod yn dymor newydd o'r Cyngor ei bod yn bwysig sicrhau fod gennym drefn ar gyfer canfod unrhyw fwch ariannol sy'n debygol o godi yn y dyfodol. Pwysleisiwyd fod Cyngor Gwynedd wedi ei canmol gan fudiadau allan am eu gwaith yn blaen gynllunio. Bydd angen dechrau cynllunio arbedion 2018/19 ac ymlaen er na fydd yr adran gyllid yn ymwybodol o'r setliad tan yn hwyr ym mis Hydref.

Mae gwaith wedi cael ei wneud gan y Pennaeth Cyllid sydd wedi dod a 46,600 o senarios posibl, mae hyn yn rhoi cyfle i'r Cyngor i gynllunio ar sail gwybodaeth a tebygolrwydd. Pwysleisiwyd dros y 12 mlynedd diwethaf mae'r Cyngor wedi cynaeafu £62m o arbedion, ac oherwydd hyn, yn amlwg bydd y dasg o ddarganfod unrhyw arbedion yn debygol o fod yn llawer anoddach o hyn allan.

Yn ystod y cyfnod diwethaf gofynwyd i adrannau adnabod y cyfleoedd arbedion effeithlonrwydd ac aethpwyd ati i ddarganfod toriadau wedyn drwy adnabod y posibiladau a gofyn i'r cyhoedd pa rai y byddent yn dymuno i'w cadw. Bu i'r holl gynlluniau droi mewn i gyfres o 10 bwced a gweithredwyd ar doriadau drwy dorri bwcedi 1 i 4. Un opsiwn yw ail adrodd y drefn a dibynnu ar fwcedi 5-10 os y bydd angen toriadau.

Trafodwyd opsiwn arall o ystyried amrediad o gynigion ar draws holl wasanaethau'r Cyngor ac effaith y cynigion hynny ar drigolion Gwynedd. Bydd amserlen bendant yn unol a'r dyhead i gael mwy o flaen graffu. Mae'r drefn yn cynnwys Pwyllgorau Craffu o'r cychwyn cyntaf, a byddwn yn cynnwys y cyhoedd a'r holl aelodau yn y broses o flaenoriaethu.

Sylwadau yn codi o'r drafodaeth

- Ffariwyd yr opsiwn newydd gan ei fod yn dymor newydd ac yn defnyddio'r drefn craffu o'r cychwyn. Un wers a gadarnhawyd gan ein trefniadau blaenorol oedd fod cynllunio ddigon pell o flaen llaw yn arwain yn gyffredinol at lai o ardrawiad at drigolion. Fodd bynnag gwnaed y pwynt gan ein bod nawr yn cychwyn o sylfaen lle mae'r arbedion hawsaf wedi eu cyflawni – ni fydd unrhyw arbedion i'r dyfodol yn ddi-boen.
- Nodwyd fod yr opsiwn newydd yn rhoi mwy o amser i gynllunio a pwysigrwydd cael trafodaeth eang.

8. CYLLIDEB REFENIW 2017/18 ADNABOD RISGIAU CYNNAR

Cyflwynwyd yr adroddiad gan Cyng. Peredur Jenkins

PENDERFYNIAD

Derbyn yr adroddiad a nodi'r risgiau cyllidebol sydd wedi'u hadnabod yn gynnar yn 2017/18 a cytuno dylai'r Aelodau Cabinet a'r penaethiaid adrannau perthnasol gymryd y camau priodol yn ymwneud a materion o dan eu rheolaeth.

TRAFODAETH

Cyflwynwyd yr adroddiad gan nodi mae'r dyma'r adroddiad chwarterol cyntaf ar gyfer 2017/18. Eglurwyd fod amlinelliad fesul adran a sylwadau cryno ynglŷn a'r prif faterion ble mae gwahaniaethau sylweddol. Nodwyd fod tueddiadau gwariant ddim yn hollol glir eto gan ei bod yn fuan yn y flwyddyn.

Cadarnhawyd fod pob aelod cabinet wedi derbyn adroddiadau gan gyfrifwyr am eu maes penodol. Nodwyd fod yr adroddiad amlygu pump adran sydd â tueddiad gorwario, a pwyslleiswyd fod cyfrifoldeb ar bob adran ac aelod cabinet i reoli eu cyllideb.

Cyfeiriwyd at y rhagolwg o orwariant ym maes cludiant ysgolion a holwyd beth oedd y bwriad i ddygymod gyda hyn.

Nodwyd fod yr adran yn bwriadu adolygu pecynnau i weld a oedd yr angen a adnabuwyd ar un adeg yn parhau i fod yn briodol er mwyn gweld a ellid dod a'r gyllideb dan fwy o reolaeth. Bydd yr adran yn cymryd camau i ail edrych ar y sefyllfa.

Sylwadau yn codi o'r drafodaeth

- Nodwyd fod proses barhaus o fonitro cyllidebau, a nodwyd fod yr adolygiad cyfredol yn rybydd rhag blaen wedi ei roi er mwyn ceisio datrys unrhyw broblem

cyn iddo fynd yn rhy fawr.

9. RHAGLEN GYFALAF 2017/18 ADOLYGIAD CHWARTER 1

Cyflwynwyd yr adroddiad gan Cyng. Peredur Jenkins

PENDERFYNIAD

Derbyn yr adroddiad ar arolygiad y chwarter cyntaf (sefyllfa 30 Mehefin 2017) o'r rhaglen gyfalaf, a chymeradwyo'r ariannu addasedig a gyflwynir yn rhan 4 o'r adroddiad, sef cynnydd o:

- £3,332,000 mewn amryw ffynonellau i ariannu gwir lithriadau o 2016/17
- £3,253,000 mewn defnydd o grantiau a chyfraniadau
- £55,000 mewn defnydd o gyfraniadau refeniw
- £956,000 mewn defnydd o gronfeydd adnewyddu ac eraill
- £428,000 mewn defnydd o'r gronfa gyfalaf

TRAFODAETH

Cyflwynwyd yr adroddiad chwarterol er mwyn cyflwyno'r rhaglen gyfalaf a chymeradwyo'r ffynonellau ariannu perthnasol. Nodwyd eu bod yn rhagweld rhaglen gyfalaf werth £46,725,000 am y dair blynedd nesaf.

Nodwyd mai prif gasgliadau yw cynlluniau pendant i fuddsoddi £32.7m yn ystod y flwyddyn ac fod £5.8m wedi ei ddenu drwy grantiau penodol. Yn ychwanegol nodwyd fod £3.3m ychwanegol o wariant arfaethedig wedi'i ail-broffilio o 2016/17 i 2014/18.

Sylwadau'n codi o'r drafodaeth:

- Er mai adroddiad technegol yw hwn, mae'n bwysig nodi fod yr arian yma yn gwneud gwahaniaeth i fywydau trigolion Gwynedd.
- Nodwyd fod cwmp sylweddol yn y rhaglen arfaethedig rhwng 2017/18 a 2019/20 gan nad oes sicrwydd pa grantiau fydd ar gael, a beth fydd effaith Brexit ar gyllidebau a grantiau y Cyngor.

Dechreuodd y cyfarfod am 1.00 y.h. a daeth i ben am 2.00 y.h.

CADEIRYDD